

Valsts ieņēmumu
dienests

Oglekļa ievedkorekcijas mehānisms – pāreja uz pamata periodu

VID Muitas pārvalde

2025. gada 16. decembris

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Darba kārtība

Valsts ieņēmumu
dienests

1. Pārejas perioda noslēgums un ziņošanas pienākumu izpilde
2. OIM preču imports pamata periodā un *de minimis* atbrīvojums
3. Atzītā OIM deklarētāja pienākumi 2026. gadā un turpmāk
4. Atbildes uz jautājumiem

Pārejas perioda noslēgums un ziņošanas pienākumu izpilde

Valsts ieņēmumu
dienests

Pārejas periods: 01.10.2023. – 31.12.2025.

Pēdējais ziņojums par Q4 2025 (OIM preču imports
01.10.2025. – 31.12.2025.)

Q4 2025 ziņojuma termiņš – 31.01.2026.

Pārejas perioda noslēgums un ziņošanas pienākumu izpilde

Valsts ieņēmumu
dienests

- ! Pēc 31.01.2026. pārejas perioda portāls ziņojošajiem deklarētājiem būs atvērts tikai labojumiem – līdz 28.02.2026.

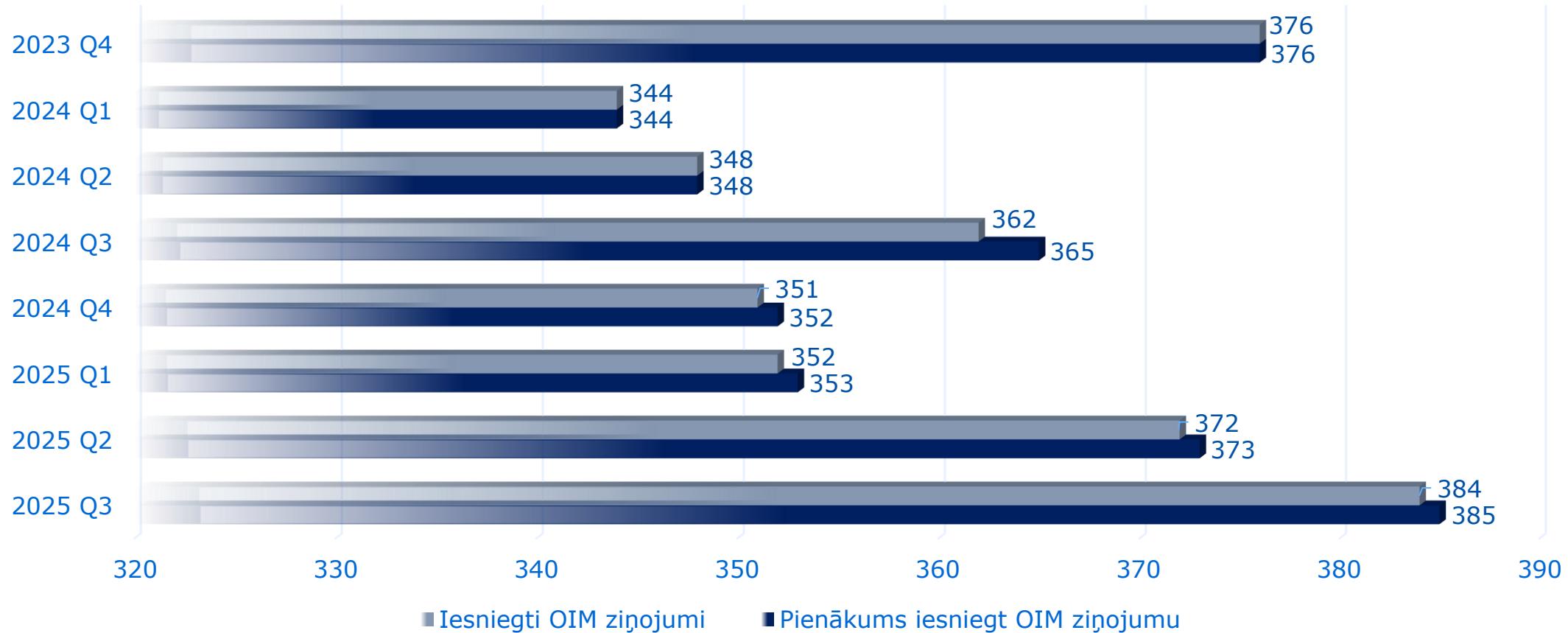
Pārejas perioda portāla darbības izbeigšanas posmi:

- 2026. gadā portāls būs pieejams EK un nacionālajām kompetentajām iestādēm iesniegto ziņojumu pārskatīšanai
- 2027. gada sākumā portāla dati tiks arhivēti (PDF), un portāla ekspluatācija tiks pārtraukta
- Pēc arhivēšanas nacionālās kompetentās iestādes varēs pieprasīt ziņojumu kopijas jebkurā laikā

Ziņojumu statistika

Valsts ieņēmumu
dienests

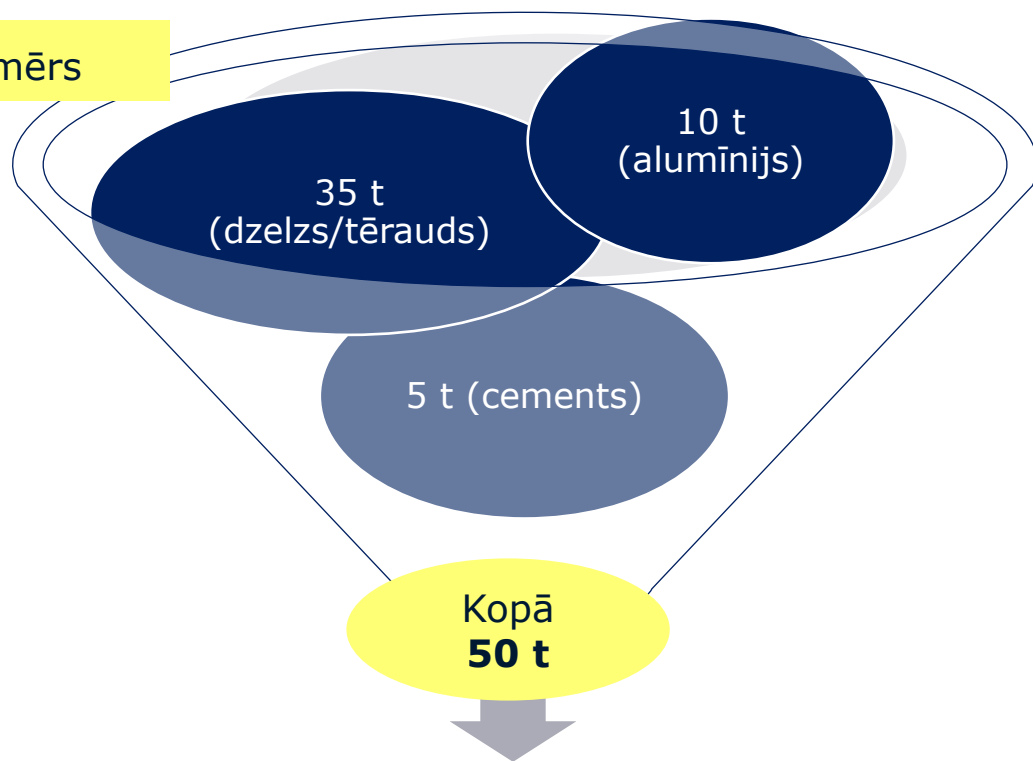

Valsts ieņēmumu
dienests

De minimis atbrīvojums

***De minimis* (vienotās masas robežvērtības) sliekšnis – 50 tonnas**

Piemērs

**Imports atļauts bez atzītā
OIM deklarētāja statusa**

Zemas vērtības sūtījumi, ja OIM
preču vērtība vienā
sūtījumā nepārsniedz 150 eiro

OIM preces, kas ievestas
personīgajā bagāžā ar kopējo
vērtību ne vairāk kā 150 eiro

**OIM importēto preču daudzums
kalendārajā gadā nepārsniedz
de minimis sliekšni – 50 tonnas**

**! Neattiecas uz elektroenerģiju un
ūdeņradi**

De minimis 50 tonnu sliekšņa uzraudzība

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM reģistrā tiks
integrēta Eiropas
Savienības Muitas
risku vadības
sistēma

OIM reģistrs
iegūs datus par
importu, lai
uzraudzītu un
identificētu
gadījumus, kad
importētāji,
kuriem nav atzītā
OIM deklarētāja
statusa,
pārsniedz šo
slieksni

Nacionālā
kompetentā
iestāde tiks
informēta, kad
tiks konstatēts
imports, kas
pārsniedz 50
tonnas

Nacionālā
kompetentā
iestāde pārbaudīs
datus –
importētājiem,
kuriem nav atzītā
OIM deklarētāja
statusa,
pārsniedzot 50
tonnu slieksni,
tiks apturēts OIM
preču imports

***De minimis* sliekšņa pārsniegšana**

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM preču importētājs pārsniedz *de minimis* sliekšni

Tiek piemērots sods!

Regulas 2023/956 26. panta 2.a punkts – par pamatu tiek ņemtas importētajā OIM preču daudzumā iegultās emisijas

(Sods palielināts 3 - 5 reizes, salīdzinot ar sodiem, kas tiek piemēroti atzītajiem OIM deklarētājiem par neatbilstošu sertifikātu skaita nodošanu – 26. panta 1. punkts)

Soda samaksāšana atbrīvo no pienākuma konkrētajā gadā iesniegt OIM deklarāciju un iegādāties OIM sertifikātus

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM preču imports pamata periodā

OIM preču saraksts – Regulas 2023/956 I pielikumā

OIM normas nepiemēro:

- militārajām precēm
- elektroenerģijai un ūdeņradim, kas ražoti kādas ES dalībvalsts vai Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas, Šveices, Bīzingenas, Helgolandes, Livinjo, Seūtas, Meliljas kontinentālajā šelfā vai ekskluzīvajā ekonomikas zonā
- Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas, Šveices, Bīzingenas, Helgolandes, Livinjo, Seūtas, Meliljas izcelsmes precēm

Nepieciešams **atzītā OIM deklarētāja statuss**

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM preču imports pamata periodā

Militārās preces – preces, kas pārvietošanas vai izmantošanas militārām darbībām:

kuras organizē vai kontrolē vienas dalībvalsts, vairāku dalībvalstu vai trešās valsts, ar kuru viena dalībvalsts vai vairākas dalībvalstis ir noslēgušas nolīgumu veikt militārās darbības Savienības muitas teritorijā, attiecīgās militārās iestādes

kas tiek veiktas saskaņā ar Eiropas Savienības kopējo drošības un aizsardzības politiku vai

saskaņā ar 1949. gada 4. aprīlī Vašingtonā parakstīto Ziemeļatlantijas līgumu (NATO)

! Militāro preču imports **tirdzniecības nolūkos** netiek uzskatīts par pamatojumu atbrīvojumam no OIM pienākumiem!

Importa muitas deklarācijā norādāmie **TARIC** kodi

Valsts ieņēmumu
dienests

Y128 – OIM konta numurs

Y137 – *de minimis* atbrīvojums (Regulas 2023/956 2.a pants, izņemot elektroenerģiju un ūdeņradi)

Y238 – Pieteikums OIM atzītā deklarētāja statusa iegūšanai iesniegts līdz 2026. gada 31. martam (izņemot elektroenerģiju un ūdeņradi); paredzēts līdz 2026. gada 27. septembrim (procedūras termiņš)

Y134 – Atbrīvojums: preces, kuru izcelsme ir Bīzingenas, Helgolandes vai Livinjo teritorijā (Regulas 2023/956 2. panta 4. punkts)

Y135 – Atbrīvojums: preces, kas paredzētas pārvietošanai vai izmantošanai militārās darbībās (Regulas 2023/956 2. panta 3. punkts)

Y136 – Atbrīvojums: elektroenerģija, kas saražota, vai ūdeņradis, kas iegūts dalībvalsts ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā vai kontinentālajā šelfā (2. panta 3.b punkts, tikai kodam 2804 10 00 un 2716 00 00)

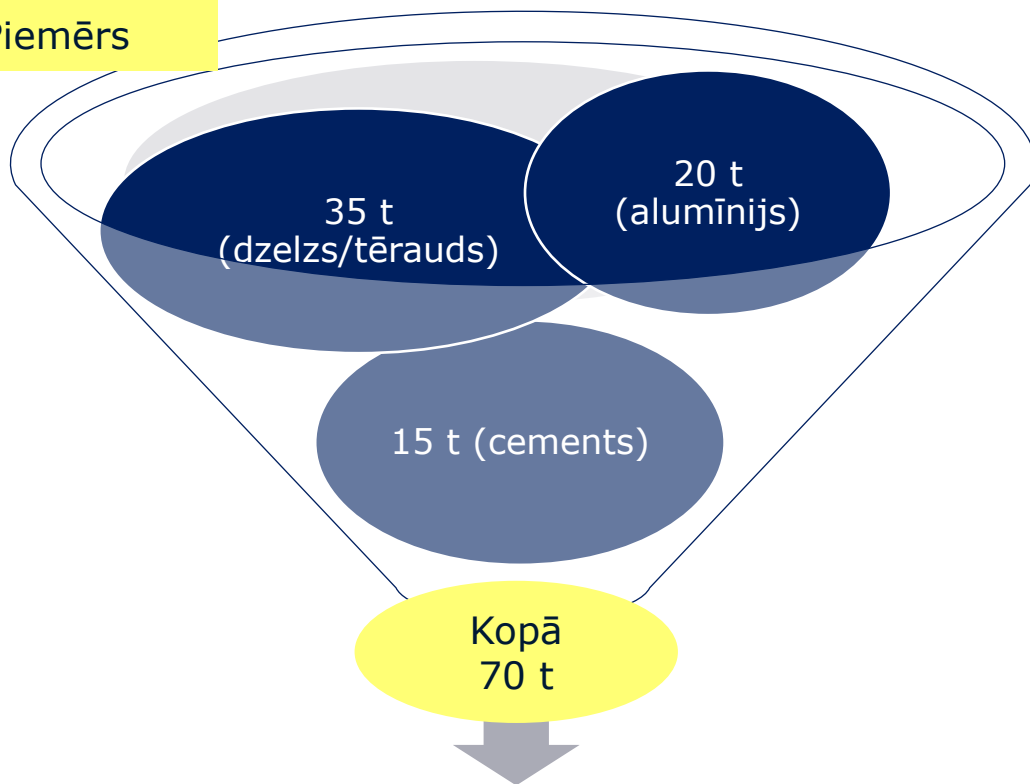
Y237 – Preces ar ES izcelsmi

Atzītā OIM deklarētāja – importētāja vai netiešā muitas pārstāvja – pienākumi

Valsts ieņēmumu
dienests

Piemērs

**Imports atļauts tikai ar atzītā OIM
deklarētāja atļauju**

Iesniegt OIM deklarāciju

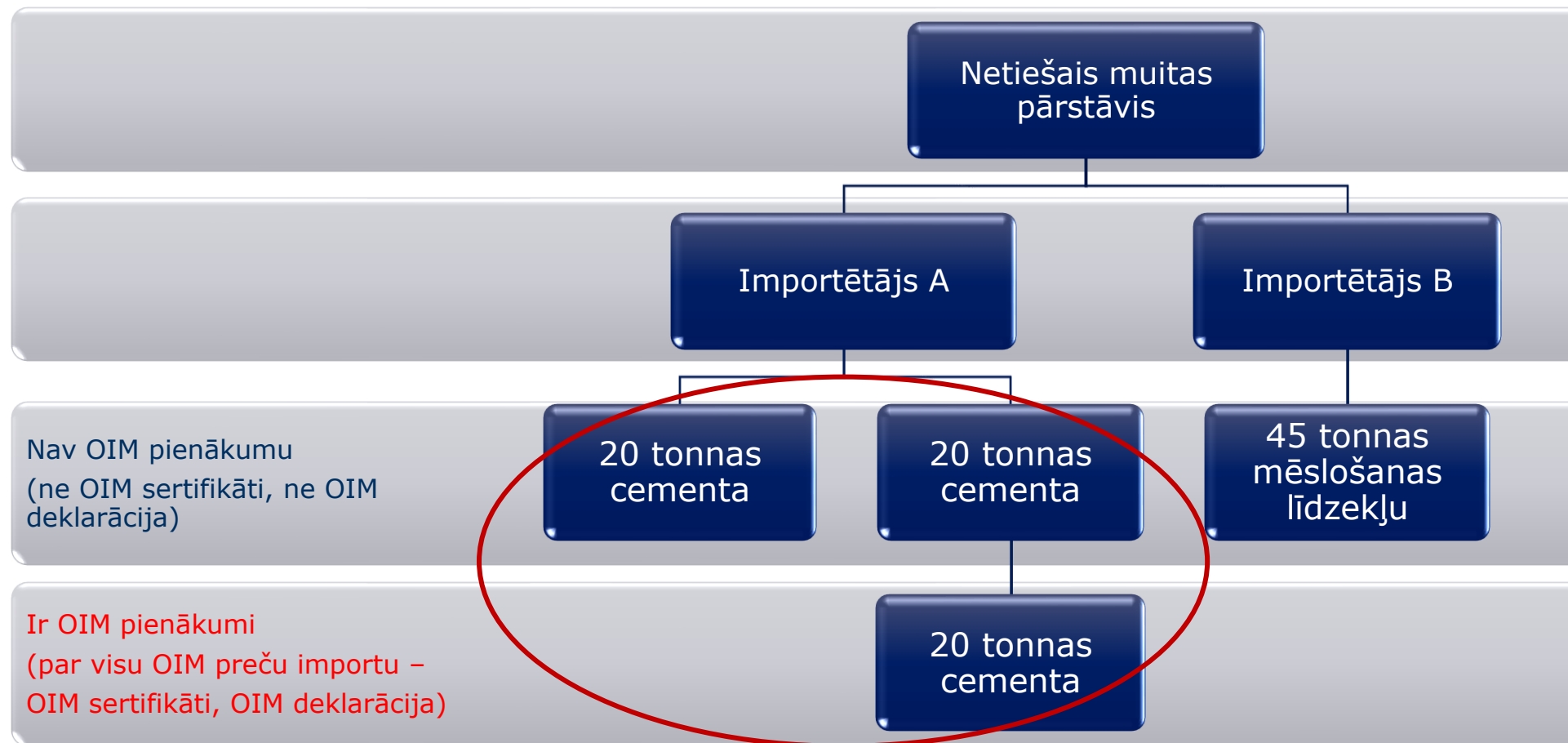
Iegādāties un nodot OIM
sertifikātus

Uzglabāt OIM dokumentāciju

Netiešajiem muitas pārstāvjiem jāsaņem atzītā OIM deklarētāja statuss

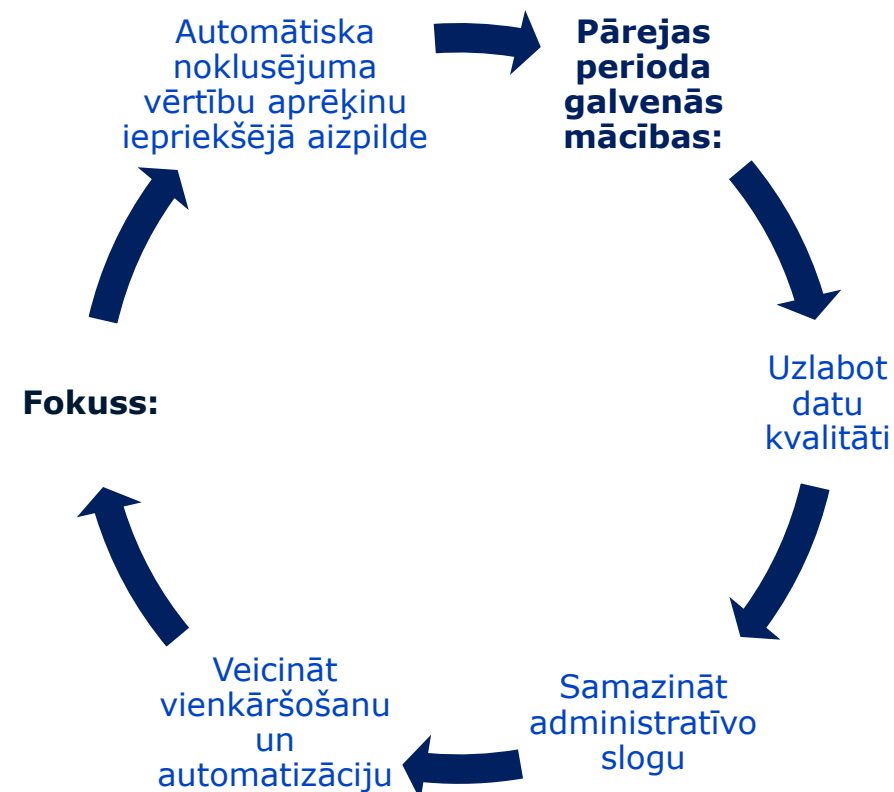
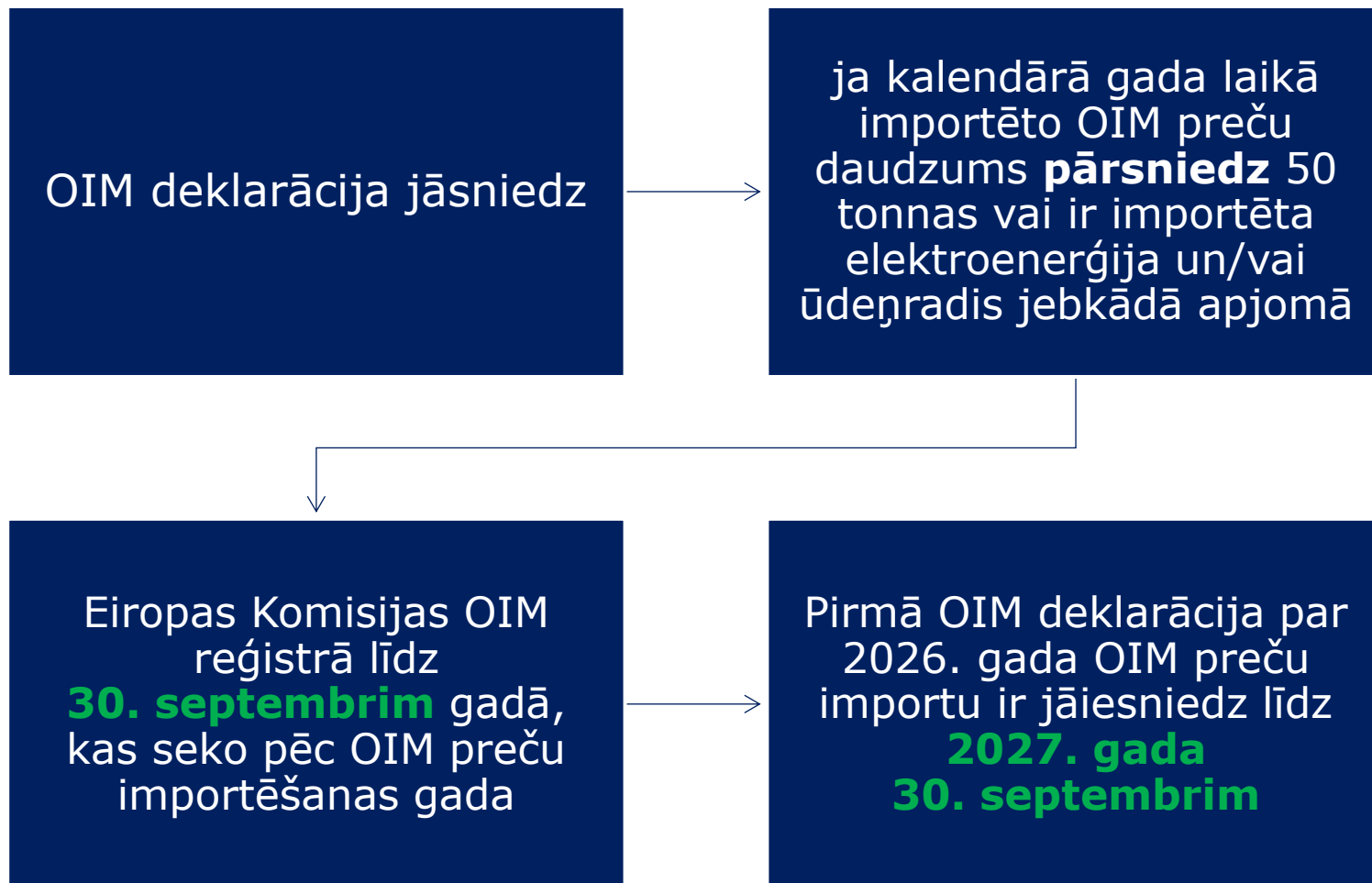
Valsts ieņēmumu
dienests

OIM deklarācija

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM deklarācija

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM deklarācijā norāda

- importētās OIM preces
- emisiju datus
- samaksāto oglekļa cenu ārpus ES (ja piemērojams)
- nododamo OIM sertifikātu skaitu
- emisiju verifikācijas ziņojumus (ja izmantoti faktiskie emisiju dati)

**OIM deklarācija būs jāaizpilda
un jāsniedz OIM reģistrā,**
līdzīgi kā OIM ceturkšņa ziņojumi pārejas
periodā

OIM deklarācija

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM precēs iegultās
emisijas varēs
norādīt, izmantojot

faktiskos emisiju
datus

(nepieciešama
verifikācija)

noklusējuma vērtības, ko
publicēs Eiropas Komisija
(verifikācija nav
nepieciešama)

Valsts ieņēmumu
dienests

Emisiju verifikācija

Verifikācija nozīmē, ka akreditēts verificētājs pārbauda un apstiprina emisiju datus, kā arī sagatavo verifikācijas ziņojumu.

Verifikācija

ir nepieciešama, ja izmantoti
faktiskie emisiju dati

nav nepieciešama, ja izmantotas
noklusējuma vērtības

Verificētāju akreditēšanas, kā arī to darbību regulējošie normatīvie akti ir izstrādes procesā!

OIM sertifikāti

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM sertifikātu pārdošana notiks kopējā
centrālajā platformā (šobrīd izstrādē)

no 2027. gada 1. februāra

Par **2026. gadā**
importētajām precēm
OIM sertifikāti jāiegādājas
līdz OIM deklarācijas
iesniegšanas termiņam, t.i.,
līdz **2027. gada**
30. septembrim

Par 2027. gadā un turpmāk
importētajām precēm katra
ceturkšņa beigās OIM kontā
jābūt **vismaz 50 %**
nepieciešamo OIM
sertifikātu; atlikušie OIM
sertifikāti jāiegādājas līdz
OIM deklarācijas
iesniegšanas termiņam

OIM sertifikāti netiek tirgoti starp uzņēmumiem!

OIM sertifikāti – skaits

Valsts ieņēmumu
dienests

Nododamo
OIM
sertifikātu
skaits

tiks aprēķināts pēc
importētajās OIM
precēs iegultajām
emisijām (**viena
tonna emisiju =
viens sertifikāts**)

tiks koriģēts, lai
atspoguļotu ES ETS
bezmaksas kvotu apjomu
(tādā apjomā, kādā tās
tiek iedalītas iekārtām ES,
kas ražo OIM preces)

Emissions subject to CBAM = **embedded emissions – (CBAM benchmark × CBAM factor)**

Emisijas, uz kurām attiecas OIM = iegultās emisijas – (OIM līmeņatzīmes x OIM faktors)

OIM līmeņatzīmes tiks noteiktas EK Īstenošanas aktā

OIM faktors 2026. gadā – **97,5 %**

- Nododamo sertifikātu skaitu varēs samazināt, arī atskaitot samaksāto oglekļa cenu ārpus ES – precīzi nosacījumi tiks noteikti EK Īstenošanas aktā

OIM sertifikātu skaits

Aprēķina piemērs

Iegultās emisijas (faktiskie dati vai noklusējuma vērtība) uz vienu tonnu preču = 1,2 t CO₂

OIM līmeņatzīme* = 1 t CO₂

OIM faktors 2026. gadā = 97,5 %

Importētais daudzums = 1000 tonnas

1.solis

Aprēķināt emisijas, uz kurām attiecas OIM, uz vienu tonnu preču

$$1,2 - (1 \times 0,975) = 0,225 \text{ t CO}_2$$

2. solis

Aprēķināt kopējās emisijas importēto preču daudzumam

$$0,225 \times 1000 = 225 \text{ t CO}_2$$

3. solis

Aprēķināt sertifikātu skaitu (1 tonna emisiju = 1 sertifikāts)

$$225 \text{ t CO}_2 = 225 \text{ sertifikāti}$$

! * OIM līmeņatzīmes tiks noteiktas EK Īstenošanas aktā

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM sertifikāti

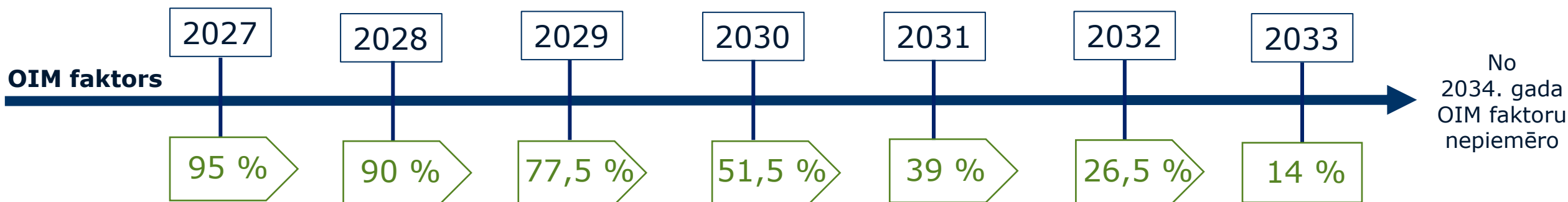

Valsts ieņēmumu
dienests

Eiropas Komisija aprēķinās sertifikātu cenu, atspoguļojot ES ETS izsoles cenu:

- kā vidējo noslēguma cenu katrā kalendārajā nedēļā
- attiecībā uz 2026. gadu – katram 2026. gada ceturksnim kā attiecīgā ceturkšņa vidējo noslēguma cenu

! No 2026. gada līdz 2034. gadam OIM sertifikātu izmaksas pakāpeniski pieaugs, ņemot vērā ES ETS kvotu samazināšanu

Valsts ieņēmumu
dienests

Sertifikātu atpirkšana

Kad OIM sertifikāti ir nodoti kopā ar OIM deklarāciju,

- Eiropas Komisija pēc pieprasījuma var atpirkt iepriekšējā gadā iegādātos, bet neizmantotos sertifikātus
 - izņēmums – OIM sertifikāti, kas iegādāti 2027. gadā par 2026. gadu, var tikt atpirkti tikai 2027. gadā
- atpirkšanas cena ir OIM sertifikāta cena tā iegādes brīdī
- pieprasījums jāiesniedz līdz katra gada **31. oktobrim**
- neizmantotie OIM sertifikāti, par kuriem nav iesniegts pieprasījums, tiek anulēti bez kompensācijas

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM dokumentācijas uzglabāšana

Atzītajam OIM deklarētājam jāglabā OIM dokumentācija **5 gadus**, lai verificētāji, Eiropas Komisija un kompetentā iestāde, ja nepieciešams, var pārbaudīt OIM deklarācijā norādīto informāciju

OIM dokumentācijā jāiekļauj šāds datu minimums:

- atzītā OIM deklarētāja identifikācijas dati (nosaukums, OIM konta numurs)
- importēto OIM preču kodi
- katra preču veida daudzums
- preču izcelsmes valsts
- emisiju dati – faktiskās emisijas vai noklusējuma vērtības

Valsts ieņēmumu
dienests

OIM dokumentācijas uzglabāšana

Ja emisijas noteiktas, pamatojoties uz faktiskajām emisijām, nepieciešama šāda informācija:

- ražošanas iekārtas identifikācijas dati
- ražošanas iekārtas operatora kontaktinformācija
- verifikācijas ziņojumi
- konkrētajās precēs iegultās emisijas

Kā pierādījums dokumentācijai jāpievieno arī faktiski samaksātās oglekļa cenas apliecinājums (ja tāds ir).

Importētāja pienākumu kopsavilkums – 2026

Valsts ieņēmumu
dienests

Visi importētāji

- kontrolē importēto OIM preču daudzumu
- ja nav atzītā OIM deklarētāja statusa un tuvojas *de minimis* sliekšnis – sniedz pieteikumu atzītā OIM deklarētāja statusa saņemšanai

Atzītie OIM deklarētāji

- laikus ievāc OIM deklarācijā sniedzamos datus par 2026. gadā importētājām OIM precēm un to emisijām

Importētāja pienākumu kopsavilkums – 2027

Valsts ieņēmumu
dienests

Atzītie OIM deklarētāji

- **2027. gada 1. februārī** sāksies sertifikātu tirdzniecība – katra 2027. gada ceturkšņa beigās kontā jānodrošina **50 %** nepieciešamo sertifikātu par attiecīgajā ceturksnī importētajām precēm
- līdz **2027. gada 30. septembrim** jāiesniedz OIM deklarācija, kā arī jāiegādājas un jānodod OIM sertifikāti par 2026.gadu
- līdz **2027. gada 31. oktobrim** jāiesniedz pieprasījums par sertifikātu atpirkšanu, ja kontā ir palikuši neizmantoti sertifikāti

Papildu informācija

Valsts ieņēmumu
dienests

Eiropas Komisijas tīmekļvietne

[Carbon Border Adjustment Mechanism - European Commission](#)

Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietne

[Oglekļa ievedkorekcijas mehānisms | Valsts ieņēmumu dienests](#)

Kontaktinformācija

Valsts ieņēmumu
dienests

Starptautiskās tirdzniecības uzraudzības daļa

Tālrunis: 67121123; 67121124; 67121125; 67121126; 67121127;
67121118; 67121129.

E-pasts: mp.stud.lietvediba@vid.gov.lv

Valsts ieņēmumu
dienests

Atbildes uz Jūsu jautājumiem

Valsts ieņēmumu
dienests

***Vai de minimis* atvieglojums 50 t ir katram piegādātājam, vai, ja ir vairāki piegādātāji, tad tiek skaitīts kopā svars?**

Jebkuru importētāju, tostarp atzīto OIM deklarētāju, atbrīvo no OIM pienākumiem, ja konkrētajā **kalendārajā gadā** importēto OIM preču **kopējā neto masa nepārsniedz** noteikto vienoto masas robežvērtību – **50 tonnas**, neatkarīgi no piegādātāju skaita vai OIM preču klāsta.

Atvieglojums neattiecas uz elektroenerģijas un ūdeņraža importu.

Valsts ieņēmumu
dienests

**Vai 50 tonnu masa ir domāta bruto vai neto?
Vai pareizi saprotu: ja mēs importējam,
piemēram, 49,5 t 2026. gadā, tad mums nav
jāveic nekādas ar OIM saistītas darbības?**

De minimis atbrīvojums 50 tonnu apmērā ir attiecināms uz
kalendārajā gadā importēto OIM preču **kopējo neto masu**.

Ja 50 tonnu sliekšnis netiek pārsniegts, importētājs tiek atbrīvots
no OIM pienākumiem.

Atvieglojums neattiecas uz elektroenerģijas un ūdeņraža importu.

Valsts ieņēmumu
dienests

Vai ir zināma konkrēta dokumentācija un tās forma, kas būs jānodrošina trešo valstu ražotājiem kopā ar piegādāto preci, lai varētu veikt preces atmuitošanas procedūras?

Importa muitas deklarācijas noformēšanas brīdī nekāda papildu dokumentācija attiecībā uz OIM nav nepieciešama.

Muitas deklarācijā jānorāda attiecīgais *TARIC* dokumentu kods («Y128 – OIM konta numurs» vai kāds no atbrīvojuma kodiem).

Valsts ieņēmumu
dienests

Kādā veidā tiks veikta radīto emisiju uzskaite un apmaksa pie atmuitošanas vai kā savādāk – sertifikātu izmaksas tiks iekļautas un norādītas muitas importa deklarācijā vai arī par to tiks izstādīts atsevišķs rēķins?

Importa muitas deklarācijā netiks fiksētas emisijas vai informācija par sertifikātiem.

Informācija par importētajās precēs iegultajām emisijām būs jāsniedz OIM deklarācijā.

Sertifikātu iegāde notiks kopējā centrālajā platformā, kura ir izstrādes stadijā.

Valsts ieņēmumu
dienests

Uz kādu periodu tiks fiksēta sertifikātu maksa (nedēļa/mēnesis/cits periods) un kurā interneta vietnē tā tiks oficiāli publicēta, lai varētu sekot līdzi “aktuālajiem” datiem.

Eiropas Komisija aprēķinās sertifikātu cenu (**centrālajā platformā**), atspoguļojot ES ETS izsoles cenu:

- kā vidējo noslīguma cenu katrā kalendārajā nedēļā;
- attiecībā uz 2026. gadu – katram 2026. gada ceturksnim kā attiecīgā ceturkšņa vidējo noslīguma cenu.

Informācija par ES ETS izsoles cenu pieejama publiski, piemēram, šeit: <https://tradingeconomics.com/commodity/carbon>

Valsts ieņēmumu
dienests

Agrāk izskanēja informācija, ka pati sertifikātu iegāde būs iespējam tikai 2027. gadā. Vai šī informācija ir aktuāla, vai arī ir kādas izmaiņas? Nepieciešams izprast izmaksu fiksēšanas brīdi un saistību apmaksas periodu (sertifikātu iegāde).

Paredzēts, ka sertifikātu iegādes platforma uzsāks darbu **01.02.2027.**

Sertifikātus par 2026. gadā importētajām precēm būs iespējams iegādāties **ne ātrāk kā 01.02.2027.** Tie būs jāiegādājas līdz OIM deklarācijas iesniegšanas termiņam – **līdz 30.09.2027.**

Par 2027. gadā importētajām precēm – katra ceturkšņa beigās OIM kontā būs jābūt **vismaz 50%** no nepieciešamajiem sertifikātiem.

Vai informāciju par preču iegādi OIM deklarētāju portālā varēs sniegt tikai pēc preces ierašanās konkrētajā ostā, vai arī to varēs jau laicīgi sagatavot iepriekš (kamēr preces tiek transportētas, piemēram, no Ķīnas uz Latviju)?

Atšķirībā no pārejas perioda ceturkšņa ziņojumiem, OIM deklarācija būs jāsniedz par visu attiecīgo kalendāro gadu. Termins – **katra nākamā gada 30. septembris.**

OIM deklarāciju portāls vēl nav pieejams, bet paredzams, ka datus būs iespējams pievienot jebkurā laikā.

Valsts ieņēmumu
dienests

Kur varēs redzēt oficiālās ES noteiktās statistiskās emisiju vērtības pēc preču muitas kodiem?

Valsts ieņēmumu
dienests

Pamata perioda noklusējuma (standarta) vērtības būs noteiktas **Īstenošanas regulā**, kas drīzumā tiks publicēta, kā arī paredzams, ka informācija būs pieejama **OIM reģistrā**.

Vai OIM faktora sekojošs samazinājums pa gadiem ir spēkā: 2026 – 97.5 %; 2027 – 95 %; 2028 – 90 %; 2029 – 77.5 %; 2030 – 51.5 %; 2031 – 39 %; 2032 – 26.5 %; 2033 – 14 %; 2034 – 0 %?

Jā, šis ir ES ETS bezmaksas kvotu apjoma samazinājums, kas atspoguļojas OIM sertifikātu daudzuma aprēķinā.

Valsts ieņēmumu
dienests

@vidgovlv

@vid_gov

@vid_gov

/valsts-ienemumu-dienests

/vidkomunikacija

EDS "Sarakste ar VID"

+371 67120000

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS